

Easpa fola sa tír

Ceist 1 Beidh tú ag féachaint ar ball ar mhír faoi chlinic deonaithe fola. Féach ar an tuairisc uair amháin. Cé mhéad den eolas a d'éirigh leat a thuiscint, bunaithe ar na pictiúir agus ar eolas ar bith eile a bhí agat cheana féin?

Ceist 2 Féach ar an tuairisc arís agus déan iarracht an leagan Gaeilge de na focail seo thíos a aimsiú inti. Ansin cuir do chuid freagraí i gcomparáid le cinn an duine in aice leat.

Irish Blood Transfusion Service: _____

the blood: _____

lack of blood: _____

hospital (s): _____

to depend on: _____

donor (s): _____

attending to _____

accident: _____

Ceist 3 Féach ar an tuairisc don dara huair. Freagair na ceisteanna seo thíos:

Cé fáth a luaitear na huimhreacha seo?

(a) 3 mhíle: _____

(b) míle duine: _____

(c) 3%: _____

(d) Ocht mbliana déag: _____

(e) 90 lá: _____

Cad a bhí le rá ag na daoine seo?

Pól Mac Aoidh agus **Muiris Ó Gallchóir**

- Ceist 4** (a) Cén chanúint atá ag na cainteoirí sa mhír seo?
- (b) Déan liosta de na focail a chuireann an chanúint seo in iúl agus tabhair ar a laghad leagan amháin eile de na focail a aimsíonn tú. Bí ag obair leis an duine in aice leat. Tá sampla amháin déanta daoibh.

de dhíth ar – ag teastáil ó

- Ceist 5** Cuir na focail seo in abairtí lena mbrí a léiriú:
- deonach, deontóir, deonaigh, deontas, deonú

- Ceist 6** Pléigh na ceistanna seo leis an duine in aice leat nó le do ghrúpa:
- An deontóir fola tú féin? An mbeifeá sásta orgáin a dheonú tar éis do bháis?
An bhfuil clinic deonaithe fola i do cheantar?
Cad faoi do shláinte féin? An ólann tú alcól? An gcaitheann tú toitíní?

Treoracha agus Freagraí

Ceist 1

Iarr ar gach beirt plé a dhéanamh ar a bhfuil ar eolas acu faoin scéal.

Ceist 2

Irish Blood Transfusion Service:	Seirbhís Fuilaidriúcháin na hÉireann
the blood:	an fhuil
lack of blood:	easpa fola
hospital (s):	otharlann (a)
to depend on:	ag brath ar
donor (s):	deontóir (í)
attending to	ag freastal ar
accident:	taisme

Ceist 3

(a) 3 mhíle:	Teastaíonn 3 mhíle aonad fola le stór fola a chur ar fáil d'otharlanna.
(b) míle duine:	Teastaíonn fuil ó mhíle duine gach seachtain.
(c) 3%:	Níl ach 3% den phobal a thugann fuil.
(d) 18 bliain:	Ní thig leat fuil a thabhairt ag aois níos óige ná seo.
(e) 90 lá:	Is féidir fuil a thabhairt uair amháin gach 90 lá.

Pól Mac Aoidh

Tugaim fuil am ar bith, atá, do na daoine anseo, daoine fuilaidriúcháin, mar measaim go bhfuil sé millteanach tábhachtach. Bhí iníon agam féin cúpla bliain ó shin agus bhí taisme aici agus bhí cuid mhór fola a dhíth uirthi agus chonaic mé uiligh ag an am cé chomh tábhachtach is a bhí sé.

Muiris Ó Gallchóir

Bíonn oiread tasmí ar na bóithre faoin am i láthair agus bíonn fuil i gcónaí a dhíobháil sna hotharlanna, agus sílim go bhfuil sé iontach tábhachtach fuil a thabhairt ag achan duine atá ábalta a dhéanamh.

Ceist 4

(a) Canúint Uladh

(b)	
uilig:	ar fad, go léir
de dhíth:	ag teastáil ó/ag iarraidh
millteanach tábhachtach:	an-tábhachtach/fíorthábhachtach
a dhíobháil:	ag teastáil ó/ag iarraidh
uair inteacht:	éigin
a dhath:	faic/tada

Ceist 5

Deonach – Oibrím ar bhonn deonach i siopa Oxfam i lár na cathrach.

Deontóir – Tá cara liom ag cuardach deontóir a thabharfaidh duán di.

Deonaigh – Dheonaigh an Bord Pleanála cead pleanála don óstán mór uafásach sin.

Deontas – Fuair mé deontas de 4 mhíle ó Údarás na Gaeltachta le tús a chur le mo ghnó nua.

Deonú – Beidh muid ar fad ann an bhliain seo chugainn le deonú Dé.

Ceist 6

Lig dóibh na ceisteanna a phlé i ngrúpaí nó le chéile.

Éimear Ní Chonaola

Tá Seirbhís Fuilaidistriúcháin na hÉireann ag iarraidh ar dhaoine fuil a thabhairt de bharr easpa fola faoi láthair. Teastaíonn tri mhíle aonad fola chuile sheachtain le stór fola a chur ar fáil d'otharlanna na hÉireann. Labhair Áine Ní Bhreisleáin le daoine i gclinic fola i nGaoth Dobhair, i gContae Dhún na nGall faoin tábhacht a bhaineann leis an tseirbhís fuilaidistriúcháin.

Áine Ní Bhreisleáin

Cuireann Seirbhís Fuilaidistriúcháin na hÉireann fuil ar fáil do na hotharlanna uilig ar fud na tíre, iad ag brath go mór ar chlinicí réigiúnacha le deontóirí úra a fháil – rud atá de dhíth go géar. Teastaíonn fuil ó mhíle duine gach seachtain ach níl ach 3% de phobal na tíre seo a thugann fuil agus tá siad ag freastal ar phobal de cheithre mhilliún.

Pól Mac Aoidh

Tugaim fuil am ar bith, atá, do na daoine anseo, daoine fuilaidistriúcháin, mar measaim go bhfuil sé millteanach tábhachtach. Bhí iníon agam féin cúpla bliain ó shin agus bhí taisme aici agus bhí cuid mhór fola a dhíth uirthi agus chonaic mé uilig ag an am cé chomh tábhachtach is a bhí sé.

Muiris Ó Gallchóir

Bíonn oiread tasmí ar na bóithre faoin am i láthair agus bíonn fuil i gcónaí a dhíobháil sna hotharlanna, agus sílim go bhfuil sé iontach tábhachtach fuil a thabhairt ag achan duine atá ábalta a dhéanamh.

Áine Ní Bhreisleáin

Is féidir leat fuil a thabhairt ó aois a hocht déag ar aghaidh agus í a thabhairt uair gach nócha lá, agus bíonn go leor cuidithe ón phobal de dhíth ag na clinicí seo.

Bean as Gaoth Dobhair

Tá mé á dhéanamh seo le blianta fada. Tá dúil agam ann.

Áine Ní Bhreisleáin

De réir na bhfigiúirí ón tseirbhís fuilaidistriúcháin beidh deonú fola de dhíth ar dhuine as gach ceathrar uair inteacht ina saol.

Pádraig Mac Fhionnghaile

Bhuel, tá mé ag tabhairt fola** anois le thart ar ocht mbliana agus sílim gur rud maith atá ann mar tá an fhuil*** a dhíobháil achan lá orthu, agus tá timpistí ann agus ní mhaireann an fhuil*** a dhath ar feadh tríocha lá so caithfidh daoine fuil a thabhairt le cuidiú le daoine eile

Áine Ní Bhreisleáin

Deir Seirbhís Fuilaidistriúcháin na hÉireann go dteastaíonn trí mhíle aonad fola gach seachtain lena stór fola a choinneáil slán. Agus, de bharr nach maireann aonad fola ach tríocha is a cúig lá tá sé fíorthábhachtach anois go mbeadh tréan deontóirí fola ar fud na tíre. Áine Ní Bhreisleáin, Nuacht TG4 i nGaoth Dobhair, i gContae Dhún na nGall.

* é a deirtear

** fuil a deirtear

*** an fuil a deirtear